

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudkyní JUDr. Petrou Venclovou, Ph.D., ve věci

žalobců:

- a) **A. S.**, narozený dne ...
státní příslušností Afghánská islámská republika
zastoupený Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s.
sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9
b) **nezl. W. S.**, narozený dne ...
státní příslušností Afghánská islámská republika
zastoupený Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s.
sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému:

Krajské ředitelství policie Pardubického kraje
sídlem Opočinek 57, 530 02 Pardubice,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 1. 2021, č. j. KRPE-3731-27/ČJ-2021-170022,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Dne 14. 1. 2021 prováděla hlídka žalovaného pobytovou kontrolu na parkovišti hypermarketu Tesco v Chrudimi, kde se měli nacházet cizinci bez platného oprávnění k pobytu. Na místě hlídka vyzvala k prokázání totožnosti žalobce a), který nepředložil žádný doklad totožnosti, pouze obrazový záznam rumunské karty žadatele o mezinárodní ochranu, a uvedl, že údaje na této kartě souhlasí s jeho totožností. Žalobce a) byl následně zajištěn dle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.
2. Žalobce a) při podání vysvětlení před žalovaným dne 15. 1. 2021 mimo jiné uvedl, že po ukončení střední školy v roce 2019 se rozhodl odejít z Afghánistánu. V listopadu 2019 odjel, pozemní cestou legálně přicestoval do Íránu, měl jak cestovní doklad, tak i turistické vízum. V Íránu byl asi tři dny a pokračoval do Turecka – tam cestoval už ilegálně, protože v Íránu mu převaděči cestovní doklad sebrali. V Turecku byl asi šest měsíců, pobýval v táboře pro uprchlíky nedaleko Istanbulu. Nikde nepracoval, peníze mu přes bankovní institut posílali rodiče. V tomto táboře se k němu připojil žalobce b), jeho bratr, který vycestoval z Afghánistánu asi půl roku po žalobci a). V Turecku se domluvili s převaděči, že je za částku 2 600 EUR za každého dopraví do Srbska. Na cestě se zdrželi v Bulharsku asi 2 měsíce. Při doplutí na pevninu je ihned kontrolovala policie a sejmula jim otisky prstů. Když po dvou měsících z Bulharska odcestovali, pokračovali do Srbska, kde byli asi 5 dní, pokračovali do Bosny a Hercegoviny. Zde byli asi 5 měsíců, bydleli v táboře pro uprchlíky. Vrátili se zpět do Srbska, protože jim nevyšla plánovaná cesta přes Chorvatsko do Itálie. V Srbsku pobývali asi 3 dny a vydali se směr Rumunsko. Do Rumunska přicestovali v prosinci 2020, byli kontrolováni policií, byly jim sejmuty otisky a umístili je do zařízení pro uprchlíky, kde byli 10 dní v karanténě. V táboře se opět spojili s převaděčem, domluvili se, že za 1 500 EUR za každého je dopraví do Německa, to byla jejich cílová země. Peníze měli pořád od rodičů. Rodiče doma prodali majetek, aby jim mohli dát peníze. Ve městě Temešvár nastoupili do vlaku, asi to bylo 11. 1. 2021 pozdě večer. Po půl hodině jízdy vlakem s bratrem vystoupili, tam jim bylo dalším převaděčem řečeno, kam jít. Na místě určení se potkali s dalšími cizinci, asi hodinu šli všichni pěšky do místa nějakého odlehlého parkoviště, kdy asi po hodině a půl čekání, cca ve 2 hodiny ráno, je odvedli do kamionu, kde jim převaděč nařídil, ať nastoupí. Do kamionu nastupovali v Rumunsku. Po cestě občas zastavili, ale z kamionu nevystupovali. Dveře kamionu se otevřely až 14. 1. 2021, kdy byla vykládka zboží. Mysleli si, že jsou v Německu, proto vystoupili. S bratrem a ostatními se vydali hledat vlakové nádraží. Po kolejích došli k nějakému obchodnímu centru, tam už je kontrolovala policie.
3. Žalobce a) k dotazům žalovaného mimo jiné uvedl, že cílem jeho cesty je Německo, kde se chce usadit a vystudovat vysokou školu. O azyl žádal v Bulharsku a Rumunsku, ale ne dobrovolně. V Bulharsku pobýval asi dva měsíce a v Rumunsku asi jeden měsíc. V Rumunsku a Bulharsku nechtěl zůstat, nebyly cílem jeho cesty. Chtěl do Německa. Táboře nebyly hlídány, tak se s bratrem sebrali a po čase pobytu z nich odešli, když měli s převaděčem domluvené podrobnosti o cestě do Německa. Českou republikou žalobce a) pouze projížděl do Německa, kde se chce usadit. Když se otevřely dveře kamionu, myslel, že jsou v Německu, ale pomocí telefonu a GPS zjistil, že jsou v České republice, a proto šli hledat nádraží, aby mohli pokračovat v cestě do Německa. Nemá v úmyslu zůstat v České republice a nadále zde žít. Ví, že musí mít cestovní doklad a vízum, ale chtěl do Německa, proto neřešil, že tyto dokumenty nemá. Samozřejmě ví, že cestoval po Evropě nelegálně.

Ví, že bez cestovního dokladu a víza nemůže vstoupit na území České republiky. V Bulharsku i Rumunsku mu policie sdělila, že musí setrvat na území jejich státu, pokud vycestuje, bude mít problémy. Žádné důvody, jež by mu bránily vrátit se do Bulharska či Rumunska, neexistují, ale určitě se tam nechce vracet, chce pokračovat do cílové země, tedy do Německa. Pokud by nebyl chycen tady v ČR, pokračoval by v cestě dál. Na dotaz žalovaného, zda pokud nepřistoupí k zajištění a místo toho mu stanoví zdržovat se v České republice do doby, než budou připraveny podmínky pro předání do příslušného členského státu EU, bude toto respektovat a setrvá dobrovolně na území ČR, odpověděl, že pokud by byli dnes s bratrem puštěni, určitě by nezůstali v České republice a pokračovali by v cestě do Německa. V ČR žalobce a) nemá v úmyslu požádat o azyl, chce do Německa.

4. Rozhodnutím ze dne 15. 1. 2021, č. j. KRPE-3731-27/ČJ-2021-170022, žalovaný rozhodl o zajištění žalobce a) dle § 129 odst. 1 ve spojení s § 129 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále též „zákon o pobytu cizinců“), za účelem předání podle přímo použitelného právního předpisu Evropských společenství – nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále též „Dublin III“). Doba zajištění byla podle § 129 odst. 6 zákona o pobytu cizinců stanovena na 30 dnů od okamžiku omezení osobní svobody, ke kterému došlo dne 14. 1. 2021 v 09.00 hodin.
5. Proti uvedenému rozhodnutí žalovaného podali žalobci žalobu dle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“).
6. V případě nezletilého žalobce b) nebylo vydáno rozhodnutí o zajištění, žalobce b) byl nicméně umístěn spolu se svým bratrem, žalobcem a), do Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová. V tom žalobci spatřovali zásah do práv a svobod žalobce b), zejména práva na osobní svobodu a práva na rodinný a soukromý život. Žalobci namítali, že žalobce b) se *de facto* nachází v postavení zajištěné osoby.
7. Žalobci namítali, že žalovaný nezohlednil nejlepší zájem dítěte. Odkázali na zprávu Výboru OSN pro práva dítěte z roku 2012, z níž má plynout, že detence dítěte pouze na základě jeho nebo rodičova migračního statusu je porušením práva dítěte a vždy je v rozporu s principem nejlepšího zájmu dítěte. Žalobci odkázali na další dokumenty, např. doporučení Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky z roku 2012, jakož i na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (dále též „ESLP“), podle níž je přípustnou délkou zajištění dítěte doba maximálně několika dnů. Žalobci zdůraznili, že zbavení osobní svobody dítěte je prostředkem *ultima ratio* a je možné pouze v případě spáchání trestného činu dítětem, nikoliv v případě neoprávněného vstupu nebo pobytu na území státu. Připustili, že zákon umožňuje zajištění nezletilého dítěte na dobu až 90 dní, upozornili však, že taková právní úprava je zjevně v rozporu s mezinárodními standardy, které nepřipouští zajištění dítěte vůbec, nebo jen jako absolutní výjimku na dobu podstatně kratší. Odkázali též na judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“; rozhodnutí správních soudů jsou dostupná z: <http://www.nssoud.cz>) a krajských soudů, z níž mají plynout přísnější podmínky kladené na zajištění dítěte s rodinou, a to i v případě dětí blížících se svým věkem věku dospělosti.

8. Žalovaný dle žalobců pochybil, když nijak nezohlednil dopady zajištění žalobce a) na nezletilého žalobce b). Nezdůvodnil, proč je zajištění v nejlepším zájmu dítěte, nezohlednil zranitelnost žalobce b) a nezabýval se otázkou, zda bude pro žalobce b) v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová zajištěna dostatečná péče s ohledem na jeho věk a potřeby.
9. I v případě žalobce a) lze mít důvodné pochybnosti o tom, zda v době vydání napadeného rozhodnutí dovršil věku 18 let. Žalobce a) byl identifikován na základě rumunského průkazu totožnosti, který uvádí jako datum jeho narození ..., žalobce a) také v průběhu úkonu podání vysvětlení toto datum uvedl správnímu orgánu. V případě žalobce a) nicméně existují nadále důvodné pochybnosti o jeho věku. Je běžnou praxí, že státní příslušníci Afghánistánu neznají často své přesné datum narození, ale pouze jeho rok. Ostatně i správnímu orgánu musí být z jeho vlastní praxe známo, že jako datum narození ... uvádí naprostá většina státních příslušníků Afghánistánu a je výjimkou, pokud je cizinec schopen uvést konkrétní datum. Datum narození je ve většině případů spíše odhadem než zcela přesným údajem. Žalovaný měl takto přistupovat k žalobci a) a zvážit, že se může potenciálně jednat o osobu nezletilou či na hranici zletilosti. Žalobci poukázali na Metodické doporučení Ministerstva práce a sociálních věcí č. 1/2016 k postupu obecních úřadů obcí s rozšířenou působností při poskytování sociálně-právní ochrany nezletilým cizincům bez doprovodu, z něhož má vyplývat užití fikce data narození dne ... Žalobci odkázali na dokumenty nejrůznějších institucí zabývajících se určováním věku cizinců a doplnili, že i v případě, že osoba dosáhla věku 18 let, je nezbytné ji považovat za osobu zranitelnou. Žalobci připustili, že žalovaný identifikoval žalobce a) na základě jeho rumunského dokladu totožnosti. Není však zřejmé, jak rumunské úřady postupovaly při určování data narození a jeví se jako pravděpodobné, že datum ... bylo žalobci přiřazeno automaticky a že žalobce své skutečné datum narození nezná. Správnějším postupem proto bylo považovat žalobce a) za potenciálně nezletilého, informovat o jeho zajištění OSPOD a v případě pochybností o jeho nezletilosti přistoupit k dalším úkonům pro účely určování věku.
10. Podle žalobců se žalovaný nedostatečně zabýval otázkou, zda je naplnění účelu zajištění alespoň potenciálně možné. V minulosti se proti předávání nezletilých osob do Rumunska opakovaně vyslovily české soudy, proti transferům nezletilých osob do Bulharska se zase vyslovily soudy v jiných členských státech EU. Žalovaný nadto nezohlednil skutečnost, že v případě žalobce b) by byla předávána nezletilá osoba. Žalovaný se pouze povrchně zabýval úvahami o tom, zda je předání z hlediska lidskoprávních závazků ČR alespoň potenciálně možné a nijak nezohlednil nezletilost žalobce b). Žalovaný uvedl, že Rumunsko a Bulharsko jsou členskými státy EU a státní moc zde dodržuje právní předpisy a lidská práva, na úrovni EU ani OSN nebylo vydáno žádné rozhodnutí deklarující systematické nedostatky azylového řízení v Rumunsku či Bulharsku, žalovaný nemá k dispozici žádné informace, z nichž by bylo možné se domnívat, že Bulharsko či Rumunsko má neefektivní azylový systém s nízkou úrovní práv žadatelů o mezinárodní ochranu; žalovanému nejsou známy žádné skutečnosti, že by s přebíráním žadatelů na území těchto států byly v praxi jakékoliv problémy. Žalobci namítali, že žalovaný tato tvrzení nepodložil odkazy na jakékoliv zdroje. Také správní spis neobsahuje žádné podklady, které by správní orgán při vydání napadeného rozhodnutí konzultoval. Obdobné formulace lze nalézt téměř v každém rozhodnutí, které se týká zajištění cizince

za účelem předání dle nařízení Dublin III. Uvedené informace jsou pouze obecné a nijak se nevěnují postavení zranitelných osob, zejména nezletilých. Žalobci odkázali na judikaturu správních soudů a dokumenty nejrůznějších institucí a uvedli, že již jen nezohlednění nezletilosti žalobce b) je dostatečným důvodem pro konstatování nezákonnosti napadeného rozhodnutí. Celá řada veřejně dostupných zdrojů hovoří o tom, že situace v Rumunsku i Bulharsku je pro žadatele o mezinárodní ochranu nepříznivá, tím spíše pro nezletilé osoby. Žalovaný v napadeném rozhodnutí nevyšel ze skutečného stavu věci, když si neopatřil aktuální informace o stavu azylového řízení v Rumunsku a Bulharsku z různých zdrojů a když nezohlednil aktuální judikaturu správních soudů. Závěr, že transfer žalobců je potenciálně možný, je s těmito zprávami v rozporu. Závěr o možnosti realizace dublinského transferu je nadto nepřezkoumatelný ve vztahu k žalobci b), neboť žalovaný v napadeném rozhodnutí nijak nezohlednil dopady předání na žalobce b) z hlediska nejlepšího zájmu dítěte.

11. Dle žalobců je zajištění opatřením *ultima ratio* a v jejich případě postačovalo uložení mírnějších opatření ve smyslu § 123b zákona o pobytu cizinců. Žalovaný měl povinnost zabývat se alternativou k zajištění. Správní orgán měl v případě zajištěné osoby učinit alespoň jeden pokus uložit alternativu zajištění a k samotnému zajištění přistoupit až poté, co by bylo prokázáno, že daná alternativa se ukazuje jako neúčinná. V případě žalobců se nabízela konkrétní alternativa, a to umístění v jednom z pobytových středisek Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra, kde by čekali na výsledek dublinského řízení. Žalobcům bylo možno dle § 123b odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců přikázat pobyt v předem určeném místě, tj. v pobytovém středisku, kde by žalobci byli s ohledem na charakter zařízení (včetně např. kontrol při odchodu, povinnosti hlásit odchod na dobu delší než 24 hodin atd.) dostupní pro správní orgán pro pravidelné provedení pobytové kontroly. Žalovaný se touto možností vůbec nezabýval.
12. Žalobci taktéž namítali, že v důsledku krizových opatření přijímaných řadou vlád členských států EU v kontextu prevence šíření nemoci COVID-19 většina států EU v současnosti zastavila tzv. dublinské transfery. Také ČR v posledních měsících transfery přinejmenším do Rumunska v praxi nerealizovala. Dle zprávy databáze AIDA se dublinské transfery ve srovnání s rokem 2019 propadly v roce 2020 o 59 – 73 %. Na webových stránkách Ministerstva vnitra je k dispozici pouze statistika za listopad 2020, která je však vypovídající. Dle souhrnné statistické zprávy nebyl v listopadu 2020 ze strany ČR realizován žádný dublinský transfer do žádného členského státu EU. Jelikož se epidemiologická situace v ČR od té doby nijak výrazně nezměnila, žalobci se domnívají, že ani v následujících měsících k dublinským transferům docházet nebude. V důsledku COVID-19 existuje pouze velmi malá šance na to, že bude vůbec možné realizovat účel zajištění. Lze proto mít značné pochybnosti o tom, zda bude možno transfer žalobců vykonat v maximální délce zajištění dle čl. 28 nařízení Dublin III (86 dní), resp. dle § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců (90 dní v případě rodiny s dítětem). Mnohem realističtěji se naopak jeví, že k dublinskému transferu v praxi vůbec nedojde. Zajištění za účelem předání je proto nezákonné. V doplnění žaloby pak žalobci uvedli, že z odpovědi Ministerstva vnitra na žádost o poskytnutí informace vyplývá, že v období od března 2020 do ledna 2021 nebyl realizován ani jeden dublinský transfer do Rumunska či Bulharska; v 92 případech pak bylo plánováno předání cizince do odpovědného členského státu, avšak

z důvodu nastalé epidemiologické situace byla předání zmařena. Žalobci podotkli, že za období březen až prosinec 2020 došlo k realizaci předání v 19 % případů, v lednu 2021 toto číslo pokleslo jen na 9 % případů. Předpoklad, že v případě žalobců bude možné transfer realizovat, se tak jeví jako značně spekulativní, navíc v případě Rumunska a Bulharska nejsou dublinské transfery realizovány prakticky vůbec.

13. Z uvedených důvodů navrhli žalobci zrušit napadené rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost.
14. Žalovaný ve vyjádření k žalobě vyslovil přesvědčení o zákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí a navrhl žalobu zamítnout.
15. Soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) žalobou napadené rozhodnutí a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud o žalobě rozhodl bez veřejného projednání věci dle § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců.
16. Soud předně uvádí, že ačkoliv je povinností orgánů veřejné moci svá rozhodnutí řádně odůvodnit, nelze tuto povinnost interpretovat jako požadavek odpovědi na každou námitku, resp. argument. Rozsah reakce na konkrétní námitky je co do šíře odůvodnění spjat s otázkou hledání míry (proto zpravidla postačuje, jsou-li vypořádány alespoň základní námitky účastníka řízení), případně (za podmínek tomu přiměřeného kontextu) i s akceptací odpovědi implicitní - tzn., že na námitky lze reagovat i (např.) tak, že v odůvodnění svého rozhodnutí orgán veřejné moci prezentuje od názoru žalobce odlišný názor, který zdůvodní tak, že toto zdůvodnění poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí. Ostatně i Ústavní soud (dále též „ÚS“; nálezy a usnesení ÚS jsou dostupné z: <http://nalus.usoud.cz>) v případě, že námitky stěžovatelů nejsou způsobitelné změnit výrok rozhodnutí, tyto nevypořádává (srov. např. odstavec 24 nálezu ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. II. ÚS 2029/08), neboť si je plně vědom toho, že požadavky kladené na orgány veřejné moci - pokud jde o detailnost a rozsah vypořádání se s námitkami adresátů jejich aktů - nesmí být přemrštěné. Takové přehnané požadavky by byly výrazem přepjatého formalismu, který by ohrožoval funkčnost těchto orgánů, především pak jejich schopnost efektivně plnit zákonem jim uložené úkoly. Implicitně lze vypořádat i důkazní návrhy účastníků řízení (k tomu srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. III. ÚS 35/19, bod 62). Nelze též zapomínat, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto bude soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění. Tuto praxi aproboval i ESLP ve věci Helle proti Finsku (rozhodnutí ze dne 19. 12. 1997, č. 20772/92, odst. 59 - 60), jakož i Ústavní soud (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 7. 2011, sp. zn. II. ÚS 752/10, usnesení ze dne 6. 6. 2013, sp. zn. II. ÚS 2454/12, usnesení ze dne 4. 7. 2012, sp. zn. III. ÚS 1972/12, usnesení ze dne 14. 10. 2013, sp. zn. IV. ÚS 2266/12, ze dne 15. 10. 2013, sp. zn. IV. ÚS 3391/12 atd.).

K podmínkám zajištění a možností uložení zvláštního opatření za účelem vycestování

17. Podle čl. 28 odst. 2 nařízení Dublin III členské státy mohou zajistit dotyčnou osobu za účelem jejího přemístění podle tohoto nařízení, existuje-li vážné nebezpečí útěku na základě posouzení každého jednotlivého případu, a pouze pokud je zajištění přiměřené a nelze účinně použít jiná mírnější donucovací opatření.

18. Podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování, policie zajistí na dobu nezbytně nutnou cizince, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území, za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného právního předpisu Evropské unie; policie na dobu nezbytně nutnou zajistí i provázeného cizince v případě, že jeho průvoz nelze z objektivních důvodů dokončit bez nutné přestávky. Podle odst. 2 o zajištění policie neprodleně sepíše záznam obsahující údaje o totožnosti zajištěného cizince, datu, čase a místu zajištění a důvod předání nebo průvozu. Podle odst. 3 nelze-li předání cizince nebo dokončení jeho průvozu uskutečnit ve lhůtě do 48 hodin, a jde-li o průvoz leteckou cestou podle § 152 ve lhůtě do 72 hodin, policie v řízení o zajištění cizince za účelem jeho předání nebo průvozu vydá rozhodnutí, které je prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné. Podle odst. 4 policie rozhodne o zajištění cizince za účelem jeho předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, pouze pokud existuje vážné nebezpečí útěku. Za vážné nebezpečí útěku se zejména považuje, pokud cizinec pobýval na území neoprávněně, vyhnul se již dříve předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání. Za vážné nebezpečí útěku se dále považuje, pokud cizinec, který bude předán do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie přímo nesousedícího s Českou republikou, nemůže oprávněně samostatně do tohoto státu cestovat a nemůže uvést adresu místa pobytu na území.
19. V posuzovaném případě nejsou pochybnosti o tom, že žalobce a) jako afghánský státní příslušník neoprávněně přicestoval do České republiky bez platného víza a cílem jeho cesty bylo Německo. Žalobce a) tudíž neoprávněně vstoupil na území České republiky a byl zajištěn postupem předpokládaným zákonem. Daný postup přitom nebyl v rozporu ani s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále též „Úmluva“). Důvod pro omezení osobní svobody uvedený v čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy spočívající v omezení osobní svobody „osoby, proti níž probíhá řízení o vyhoštění nebo vydání“, je třeba vykládat tak, že nejde nezbytně pouze o správní řízení ve smyslu § 9 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále též „správní řád“), ale i o jiný postup směřující k předání cizince. Zde lze poukázat na anglické znění dotčeného ustanovení Úmluvy, které nehovoří o osobě, proti níž probíhá „řízení“, ale o osobě, proti níž jsou podnikány kroky s cílem ji vyhostit nebo vydat („*against whom action is being taken with a view to deportation or extradition*“). Rovněž předání cizince podle mezinárodní smlouvy z důvodu jeho neoprávněného pobytu na území lze považovat pro účely výkladu čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy za ekvivalentní pojmu „vyhoštění“ (srov. podobně rozsudek NSS ze dne 24. 7. 2019, č. j. 8 Azs 54/2019-30, body 10 a 11).
20. V případě žalobce a) bezpochyby došlo k naplnění vážného nebezpečí útěku ve smyslu čl. 28 odst. 2 nařízení Dublin III a § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Žalobce a) svým dosavadním chováním a nelegálním pohybem v schengenském prostoru skutečně vyvolal zcela reálný předpoklad, že bez zajištění bude pokračovat v cestě do Německa (sám to výslovně uvedl). Do Bulharska a Rumunska se odmítá vrátit a odmítá pokračovat v tamní azylové proceduře. Krajský soud připomíná, že žalobce a) splnil hned několik indicií

předpokládaných v § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců pro založení domněnky vážného nebezpečí útěku, tj. pobýval na území neoprávněně; úmysl nerespektovat rozhodnutí o přemístění do Bulharska či Rumunska byl zjevný z jeho jednání; nadto do Rumunska či Bulharska jako do státu přímo nesousedícího s Českem nemůže oprávněně samostatně cestovat a v daném okamžiku nemohl ani uvést adresu místa pobytu na území (srov. podobně rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2020, č. j. 10 Azs 283/2020-50, bod 16).

21. Žalobce a) neměl žádné větší finanční prostředky, což ostatně sám uvedl (žalovanému sdělil, že má u sebe asi 50 EUR, což jsou veškeré peníze, co má), neměl nijak vyřešenou pobytovou situaci v České republice, respektive neměl na území České republiky žádné relevantní vazby. S ohledem na svou pobytovou historii na území států Evropské unie, kdy opakovaně svévolně přecházel hranice, přičemž při odchodu z Bulharska a Rumunska bez vážného důvodu ani nevyčkal skončení řízení o udělení mezinárodní ochrany, nebylo možné uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování cizince z území podle § 123b zákona o pobytu cizinců (podobně viz rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2020, č. j. 7 Azs 4/2020-59, bod 31). V úvahu s ohledem na shora uvedené nepřicházelo ani žalobci poukazované zvláštní opatření dle § 123b odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců spočívající v uložení povinnosti zdržovat se v pobytovém středisku. Jak totiž připustil sám žalobce a) při podání vysvětlení před žalovaným, v případě, že by žalovaný nepřistoupil k zajištění, žalobci by pokračovali ve své cestě do Německa. Zajištění žalobce a) proto bylo jedinou možností, jak zabránit zmaření případného předání žalobce a) do Rumunska či Bulharska. Umístění žalobce a) do přijímacího střediska pro žadatele o mezinárodní ochranu nebylo v tomto případě relevantní alternativou k umístění do zařízení pro zajištění cizinců, ostatně žalobce a) nebyl na území ČR žadatelem o mezinárodní ochranu. Protože nešlo o alternativu, nemusel se touto otázkou ani žalovaný ve svém rozhodnutí zabývat (krajský soud připomíná, že ve správním řízení tímto nikdo neargumentoval a celá otázka vyvstala až v řízení před soudem, srov. podobně rozsudek NSS ze dne 17. 4. 2020, č. j. 9 Azs 156/2019-68, bod 25).
22. Obstát nemůže odkaz žalobců na rozsudek NSS ze dne 21. 5. 2020, č. j. 7 Azs 417/2019-60 [kde NSS dospěl k závěru, že stěžovatelka splňovala předpoklady pro ukončení jejího zajištění při současném uložení zvláštního opatření podle § 123b odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, spočívajícího v uložení povinnosti zdržovat se ve vhodném přijímacím či pobytovém středisku a být ve stanovené době přítomna za účelem provedení pobytové kontroly], a to pro výraznou odlišnost tam nastalé skutkové situace (nadto týkající se stěžovatelky, jež měla být obětí obchodování s lidmi) od nyní posuzovaného případu. Ta je zřejmá již z citace z bodu 32 rozsudku č. j. 7 Azs 417/2019-60: *„Od počátečního zbavení osobní svobody stěžovatelky se totiž nepochybně výrazně změnila její situace. Propukly u ní psychické problémy související zřejmě s umístěním v ZZC Bělá - Jezová, které vedly k významnému zhoršení jejího zdravotního stavu (k tomu viz výše rekapitulaci lékařských zpráv). Ostatně i žalovaný v tomto ohledu připustil, že u stěžovatelky lze konstatovat určitou zranitelnost a křehkost, neboť pobyt v zařízení velmi těžko snáší a má dopad na její psychiku. Neshledal však, že by se ve věci zajištění změnila poměry natolik, aby pominuly důvody zajištění.“* V případě žalobců však podobné potíže zaznamenány ani tvrzeny nebyly.
23. Pokud jde o námitku, že žalovaný nijak nezohlednil zranitelnost žalobců a jejich motiv pro nezákonný vstup a nepřihlédl ke skutečnostem svědčícím v jejich prospěch (důvody

opuštění země v důsledku válečného konfliktu, faktická nemožnost opatřit si cestovní doklady), krajský soud uvádí, že zajištění žalobce a) není v rozporu s právními předpisy, jakož ani nedošlo k porušení povinnosti zohlednit zájem dítěte ve smyslu čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. Na zákonnost napadeného rozhodnutí pak nemá žádný vliv ani tvrzená faktická nemožnost opatřit si cestovní doklady [žalobce a) přitom dle svého tvrzení při vycestování ze země původu měl u sebe cestovní doklad – ten mu však sebrali převaděči], jakož ani důvod opuštění země původu [na tuto otázku žalobce a) při podání vysvětlení žalovanému sdělil, že život v zemi původu není jednoduchý, není tam příliš bezpečno a taky chtěl pokračovat ve studiu na vysoké škole; mezi lidmi se u nich šíří informace, že v Německu je všechno snazší a že by tam měl lepší život – z této odpovědi se dle krajského soudu jeví, že primárním důvodem opuštění země původu žalobcem a) byly ekonomické důvody]. I kdyby totiž byla pravda, že žalobce a) neměl možnost opatřit si nový cestovní doklad a opustil zemi původu z azylově relevantních důvodů, nemělo by to žádný vliv na shora vyslovený závěr, že podmínky pro jeho zajištění dle § 129 zákona o pobytu cizinců a dle čl. 28 odst. 2 nařízení Dublin III byly naplněny a žalovaný tudíž nepostupoval nezákonně.

K dopadům rozhodnutí na žalobce b)

24. Je nutno odmítnout žalobní námitky, že žalobou napadeným rozhodnutím byl zbaven osobní svobody i žalobce b). Tímto rozhodnutím, jak výslovně vyplývá z jeho výroku, byl totiž zajištěn toliko žalobce a). Na žalobce b) v důsledku zajištění jeho bratra dopadá pouze § 140 zákona o pobytu cizinců, podle něhož je provozovatel zařízení pro zajištění cizinců oprávněn ubytovat v části s mírným režimem cizince, vůči kterému má zajištěný cizinec vyživovací povinnost nebo jej má v péči, nelze-li zajistit péči o něj jiným způsobem. Pokud k ubytování dojde, pobývá tento cizinec v zařízení v režimu ubytovaného cizince. Zákon také výslovně uvádí, že je-li ubytovaný cizinec schopen uvědomit si omezení spojená s pobytem v zařízení, přihlíží se k jeho projevu vůle. Může přitom zařízení opustit, má-li zajištěnu péči jiným způsobem. Jde-li o nezletilého nebo osobu s omezenou svéprávností, může opustit zařízení jen po písemném souhlasu zákonného zástupce. Ubytovaní žalobce b) tedy v žádném případě nebylo nevyhnutelným důsledkem zajištění jeho bratra a výrazně záviselo na jeho vůli, resp. vůli zákonných zástupců žalobce b). Jeho péče může být zajištěna i jinak než pobytem v zařízení spolu s bratrem. Je však také na žalobci a), aby on sám zvážil, která z variant bude v souladu s nejlepším zájmem jeho bratra. Pokud faktické okolnosti vedou k závěru, že pobyt dítěte v zařízení s jeho bratrem je v jeho nejlepším zájmu, nejedná se o důsledek přímo vyplývající z rozhodnutí o zajištění žalobce a). Rozhodnutím o zajištění žalobce a) tedy nedošlo k omezení osobní svobody ani práva volného pohybu žalobce b), (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2011, č. j. 7 As 103/2011-54), těmto žalobním námitkám proto nelze přisvědčit. Okruh žalobních bodů týkající se toho, že mělo dojít k nezákonné a nepřiměřeně dlouhé detenci žalobce b), je proto zjevně nedůvodný. Stejně tak jsou bezpředmětné obsáhlé úvahy žalobců o mezinárodněprávní úpravě možnosti zajištění (jakož i omezení osobní svobody) dítěte a o tom, zda česká právní úprava je v tomto ohledu v souladu se závazky, jež pro Českou republiku vyplývají z mezinárodního práva.
25. Žalobce b) však měl podle § 27 odst. 2 správního řádu právo účastnit se správního řízení, z něhož žalobou napadené rozhodnutí vzešlo, neboť mohl být tímto rozhodnutím přímo

dotčen na svém právu na rodinný život. Právě na právu na rodinný život mohl být žalobce b) žalobou napadeným rozhodnutím zkrácen, v důsledku čehož byl také aktivně legitimován k podání žaloby proti tomuto rozhodnutí [ostatně i v žalobou napadeném rozhodnutí žalovaného byl žalobce b) zcela správně označen jako účastník řízení], srov. rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2011, č. j. 7 As 103/2011-54.

26. Žalobou napadeným rozhodnutím nedošlo k pochybení spočívajícímu v nezohlednění nejlepšího zájmu dítěte – žalobce b). Danou otázkou se zabýval i žalovaný na str. 6 svého rozhodnutí. Zde uvedl, že fakt, že se na území ČR nachází i žalobce b), mladistvý bratr žalobce a), nelze považovat za stěžejní, neboť se jeho bratr nachází ve stejné pozici jako žalobce a) a je s ním správním orgánem vedeno správní řízení za účelem jeho předání podle nařízení Dublin III. Mladistvý žalobce b) bude žalobce a) doprovázet a společně s ním bude převezen do zařízení pro zajištění cizinců. Délku jeho pobytu v ČR lze počítat v rádech hodin, účastník řízení si na území České republiky nevytvořil (a vzhledem k délce pobytu si ani vytvořit nemohl) žádné významné a rozhodující rodinné, kulturní a sociální vazby, které by byly anebo potencionálně mohly být překážkou v jeho umístění do zařízení pro zajištění cizinců a v následné realizaci přemístění do příslušného státu v souladu s nařízením Dublin III. Správnímu orgánu nejsou v době rozhodování o zajištění známy ani žádné jiné překážky, které by z objektivních důvodů bránily či jakkoli znemožňovaly jeho zajištění a umístění do zařízení pro zajištění cizinců do doby, než bude Ministerstvem vnitra určeno, který členský stát se stává odpovědným k posouzení žádosti o azyl. Pro případ lékařské péče je v zařízení pro zajištění cizinců přítomen lékař.
27. Byť je dané odůvodnění poněkud stručné, z napadeného rozhodnutí je jednoznačně seznatelné, z jakých důvodů žalovaný nepovažuje zajištění žalobce a) za rozporné s nejlepším zájmem nezletilého žalobce b). Krajský soud se s hodnocením žalovaného ztotožňuje a doplňuje následující.
28. Jak plyne ze shora uvedeného, zajištěn byl toliko žalobce a), přičemž v jeho případě nepochybně byly naplněny podmínky pro vážné nebezpečí útěku ve smyslu § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců a čl. 28 odst. 2 nařízení Dublin III. Za přijetí argumentace žalobců by fakticky nebylo možno zajistit žádného cizince, u něhož by existovalo vážné nebezpečí útěku, jestliže by takový cizinec představoval doprovod nezletilého dítěte. Takové důsledky však zjevně nejsou v souladu s cílem dublinského systému, jenž má vést ke stanovení jasné a proveditelné metody umožňující rychlé určení členského státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu a k racionalizaci posuzování žádostí o mezinárodní ochranu v rámci Evropské unie vyznačující se absencí vnitřních hranic (srov. rozsudek NSS ze dne 16. 12. 2020, č. j. 2 Azs 328/2020-37, bod 17). Žalobci nespecifikovali, z jakých důvodů by bylo v nejlepším zájmu žalobce b) pokračovat v (protiprávní) cestě do Německa [k čemuž by zjevně došlo, pokud by žalobce a) nebyl zajištěn], kde žalobci ani neměli žádné zázemí, jak plyne z protokolu o podání vysvětlení žalobce a). Krajský soud podotýká, že Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová je vybaveno pro pobyt zranitelných osob (viz rozsudky NSS ze dne 13. 11. 2019, č. j. 6 Azs 170/2019-50 nebo ze dne 27. 8. 2020, č. j. 4 Azs 461/2019-49, bod 27). Není pochyb o tom, že žalobci b) se zde dostane dostatečně kvalitní péče včetně případné lékařské péče (viz též níže).

29. Zajištění žalobce a), jež zasáhlo i do právní sféry nezletilého žalobce b), nebylo v rozporu s judikaturou ESLP, na niž hojně odkazovali žalobci ve své žalobě. ESLP v minulosti opakovaně shledal porušení článku 3 Úmluvy ve vztahu k zajištění dětí doprovázejících své rodiče (rozsudek ze dne 13. 12. 2011, Kanagaratnam a ostatní proti Belgii, stížnost č. 15297/09; rozsudek ze dne 19. 1. 2010, Muskhadzhiyeva a ostatní proti Belgii, stížnost č. 41442/07; a rozsudek ze dne 19. 1. 2012, Popov proti Francii, stížnost č. 39472/07 a 39474/07) z důvodu společného působení tří faktorů: „nízkého věku dětí, délky zajištění a neuzpůsobeného typu zařízení“ (§ 46 rozsudku A. M. a ostatní proti Francii). Porušení povinností ze strany členských států Rady Evropy se zpravidla dělo ve vztahu k velmi malým dětem. Zajištění dětí však ani v takovém případě neporušuje čl. 3 Úmluvy automaticky, jak se snad domnívají žalobci, ale vždy se zřetelem na konkrétní okolnosti případu (srov. k tomu např. rozsudek ze dne 7. 12. 2017, S. F. a ostatní proti Bulharsku, stížnost č. 8138/16, §§ 78-83). Např. v případě Muskhadzhiyeva a ostatní proti Belgii bylo stěžovatelům sedm měsíců, tři a půl roku, pět let a sedm let; zadržení byli po dobu jednoho měsíce. ESLP vzal v potaz jejich věk, délku zadržení, skutečnost, že detenční zařízení nebylo vhodné pro děti, a též lékařskou zprávu, že děti měly v důsledku pobytu v detenčním centru závažné psychologické problémy. Právě tyto okolnosti odůvodnily porušení čl. 3 Úmluvy (ibid., § 57–63). Stěžovatelé ve věci Kanagaratnam a ostatní proti Belgii byli naproti tomu podstatně starší: bylo jim třináct, jedenáct a osm let a doba detence byla čtyři měsíce. ESLP zde vzal v potaz vyšší věk dětí, jakož i to, že zde nebyl žádný důkaz o stresu či jiné psychické újmě v zajišťovacím centru. Přesto ESLP dovedl porušení čl. 3 Úmluvy, a to s ohledem na (a) nevhodnost detenčního centra pro děti, (b) děti byly zcela odděleny od otce, který byl zatčen na Srí Lance, (c) jejich matka, která s nimi byla zajištěna v centru, nebyla s to o děti náležitě pečovat, (d) délku detence (ibid., § 64–69).
30. Instruktažní rovněž je, jak ESLP shrnul svou judikaturu proti Francii z roku 2016 – R. M. a další proti Francii (stížnost č. 33201/11, rozsudek ze dne 12. 7. 2016), A. B. a další proti Francii (stížnost č. 11593/12, rozsudek ze dne 12. 7. 2016), A. M. a ostatní proti Francii (stížnost č. 24587/12, rozsudek ze dne 12. 7. 2016), R. K. a další proti Francii (č. 68264/14, rozsudek ze dne 12. 7. 2016) a R. C. a V. C. proti Francii (stížnost č. 76491/14, rozsudek ze dne 12. 7. 2016). V této pětici rozsudků proti Francii řešil ESLP stížnosti dětí mezi čtyřmi měsíci a čtyřmi roky, které byly zajištěny na dobu mezi sedmi a osmnácti dny. ESLP v těchto věcech upozornil na individuální okolnosti každého případu. Jedno zařízení bylo umístěno hned vedle přistávací dráhy letiště, takže byli stěžovatelé vystaveni vysokému hluku; v jiném zařízení nebyly děti dostatečně odděleny od části zařízení pro dospělé, byly vystaveny celodenním hlasitým hlášením z reproduktorů atd. (viz shrnutí ve věci S. F. a další proti Bulharsku, č. 8138/16, rozsudek ze dne 7. 12. 2017, § 83). Rozsudek ve věci S. F. a další proti Bulharsku se týkal zajištění v době vrcholící evropské migrační krize v roce 2015, šlo o zajištění pěti občanů Iráku, manželů a jejich tří synů, šestnáct let, jedenáct let a jeden a půl roku. ESLP jako porušení čl. 3 Úmluvy dovedl zajištění v detenčním centru ve Vidinu, kde po příjezdu byli stěžovatelé prohledáni a následně zbaveni všech svých osobních věcí včetně plen, dětské lahve a mléka pro jejich roční dítě. Po umístění do cely nedostali žádné jídlo ani pití a nebylo jim dovoleno jít na toaletu. Protože v cele nebyla ani žádná nádoba, museli konat potřebu na podlahu. Podmínky panující v zajišťovacím zařízení byly celkově velmi špatné a nelze je považovat za vyhovující ani pro krátký pobyt pro děti ve věku rok a půl, jedenáct let a šestnáct let (ibid., § 84–90). Podrobné shrnutí

judikatury ESLP v těchto věcech je obsaženo v rozsudku NSS ze dne 21. 3. 2019, č. j. 10 Azs 316/2018-60, publ. pod č. 3876/2019 Sb. NSS.

31. Skutkové okolnosti, za něž byla francouzská vláda kritizována, zejména nadměrná hluchost ve venkovních i vnitřních prostorách, se však značně liší od prostředí lesů poblíž CHKO Kokořínsko, obklopujících Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 4. 2019, č. j. 9 Azs 167/2018-72). Toto zařízení pak má nesrovnatelně lepší podmínky pro zajištění cizinců a pobyt nezletilých dětí, než jaké panovaly podle shora odkazovaného rozsudku ESLP ve věci (stížnost č. 8138/16, rozsudek ze dne 7. 12. 2017) v detenčním centru ve Vidinu.
32. Zařízení Bělá – Jezová je zařízením, jež primárně slouží k zajištění cizinců pro účely správního vyhoštění. S přítomností dětí, resp. rodin s dětmi, v tomto zařízení se nicméně počítá v zákoně o pobytu cizinců, což se odráží v povinnostech brát ohled na různé věkové kategorie při nabídce kulturního, sportovního a dalšího vyžití či při odděleném umístění nezletilých. Z informací o konkrétních podmínkách v tomto zařízení (popsány např. v nálezů Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3289/14) lze vypožorovat snahu o reflexi potřeb dětí (vnitřní dětské centrum, venkovní hřiště, výlet dětí mimo zařízení). Dle názoru NSS i ÚS nelze usuzovat na to, že jsou bez dalšího natolik nevyhovující, že bude pobyt dětí v tomto zařízení vždy představovat špatné zacházení ve smyslu čl. 3 Úmluvy (srov. podobně rozsudek NSS ze dne 17. 4. 2020, č. j. 9 Azs 156/2019-68, bod 26).
33. I judikatura NSS a krajských soudů, na niž žalobci upozornili, se převážně týkala skutkově odlišných situací, totiž rodin s velmi malými dětmi, pro které bylo třeba vytvořit zvláštní podmínky. Pokud pak jde o rozsudek NSS ze dne 16. 7. 2020, č. j. 2 Azs 230/2019-60, zde šlo o přezkum rozsudku krajského soudu, jehož předmětem bylo rozhodnutí o prodloužení doby zajištění (na něž lze klást větší požadavky než na rozhodnutí o zajištění, které je činěno pod časovým tlakem). V odkazovaném rozsudku č. j. 2 Azs 230/2019-60 se navíc na rozdíl od posuzované věci jednalo o situaci, kdy zajištěn byl i nezletilý stěžovatel b); rozhodnutí policie bylo rušeno z důvodu nedostatečného odůvodnění délky zajištění s tím, že stěžovatel b) je nezletilou osobou, a policie se nezabývala tím, zda je zbavení osobní svobody po danou dobu přiměřené a v souladu s jeho nejlepším zájmem. V nyní projednávané věci však žalobce b) zajištěn nebyl, jednalo se o rozhodnutí o zajištění (nikoliv prodloužení doby zajištění) a žalovaný se dostatečně zabýval tím, zda zajištění žalobce a) je v nejlepším zájmu nezletilého žalobce b). Ani rozsudek NSS ze dne 8. 2. 2021, č. j. 5 Azs 166/2020-54, není pro danou věc případný, neboť v oné věci byl jeden ze zajištěných žalobců v okamžiku vydání rozhodnutí o zajištění nezletilý, což žalovaný v napadeném rozhodnutí vůbec nezohlednil, naproti tomu v posuzované věci žalobce b) zajištěn nebyl.
34. Doba zajištění žalobce a) v trvání 30 dnů není nepřiměřená. Žalovaný odůvodnil volbu takto zvolené doby (viz str. 6 napadeného rozhodnutí) nutností přihlídnout k předpokládané složitosti přípravy výkonu přemístění a ke stanoveným lhůtám včetně možnosti podání žaloby proti rozhodnutí o přemístění. Toto odůvodnění krajský soud považuje za srozumitelné a dostatečné a doplňuje, že ani v případě zajištění členů rodin, v nichž se nacházejí nezletilé děti, není zvolená doba zajištění v trvání 30 dnů nijak neobvyklá (srov. např. rozsudek NSS ze dne 17. 4. 2020, č. j. 9 Azs 156/2019-68).

35. Relativně vysoký věk nezletilého žalobce b), vysoké standardy péče, jichž se mu může dostávat v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová, jakož i nikterak nepřiměřená délka zajištění žalobce a) v trvání 30 dnů ve svém souhrnu dle krajského soudu vedou k jednoznačnému závěru, že nedošlo k porušení čl. 3 Úmluvy ani k nerespektování zájmu dítěte vyplývajících z čl. 3 Úmluvy o právech dítěte.

K otázce zletilosti žalobce a)

36. Nemůže obstát ani argumentace, že nezletilým může být i žalobce a). V žalobcem a) předloženém obrazovém záznamu rumunské karty žadatele o mezinárodní ochranu je jako datum narození uvedeno ... V protokole o podání vysvětlení ze dne 15. 1. 2021, který žalobce a) po přetlumočení ze strany tlumočnicka vlastnoručně podepsal, je pak uvedeno: „*Ke své osobě uvádím, že se jmenuji A. S. Narodil jsem se ... v Afghánské islámské republice*“. Žalobce a) před vydáním žalobou napadeného rozhodnutí tedy neuvedl, že by datum narození ... neodpovídalo skutečnosti či že by byl nezletilým.
37. Jak již dříve upozornil NSS, obecně vzato „*je na samotných lidech pohybujících se věkově kolem rozhodné hranice 18 let, aby, chtějí-li požívat výhod spojených s věkem nacházejícím se pod touto hranicí, byli schopni dostatečně přesvědčivě osvědčit, že vskutku takového, a nikoli vyššího, věku jsou. Ve věku kolem 18 let totiž již až na zcela nečetné výjimky mají rozumové schopnosti a osobnostní vyzrálост rozvinuty v takové míře, že mohou a mají vědět, kdy se narodili. Zejména takovou znalost lze spravedlivě požadovat po běžných lidech pocházejících z civilizovaných, byť často velmi chudých poměrů, tedy po běžných občanech Pákistánu, Bangladěše, Indie, Íránu, Egypta, Sýrie, Tuniska či třeba Iráku. Pokud tvrdí, že datum svého narození neznají, anebo údaje o datu svého narození mění (oproti původnímu věku nad 18 let začnou udávat věk pod touto hranicí), bude to často signálem jejich účelového jednání ve snaze získat cizineckoprávní výhody spojené s nižším věkem*“ (rozsudky NSS ze dne 30. 3. 2017, č. j. 2 Azs 38/2017-28, bod 22, či ze dne 21. 12. 2020, č. j. 10 Azs 283/2020-50, bod 11).
38. Žalobce a) před vydáním žalobou napadeného rozhodnutí nejen neosvědčil, že by byl mladším než 18 let věku, ale dokonce nic takového vůbec netvrdil. Není proto pochybením žalovaného, jestliže s žalobcem a) nezacházel jakožto s nezletilým. Za situace, kdy existují důvodné pochybnosti o věku, který cizinec sám uvádí, a zároveň žádným způsobem není schopen doložit, je povinností správního orgánu zjistit skutkový stav ohledně cizincova věku dostatečně. Za dostatečně zjištěného skutkového stavu je již na cizinci, aby relevantním způsobem doložil svá tvrzení, která jsou se skutkovými zjištěními v rozporu (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 9. 2019, č. j. 7 Azs 87/2019-22, bod 17). V daném případě však žádná pochybnost v okamžiku vydání žalobou napadeného rozhodnutí nebyla dána, když žalobce nezpochybnil uvedené datum narození. Bylo by nespravedlivé požadovat po žalovaném, aby se v časové tísní, kdy musí rozhodnout o případném zajištění, podrobně zabýval otázkou přesného věku žalobce a), když ani sám žalobce a) tuto otázku žádným způsobem nerozporoval.
39. Jestliže žalobci teprve v žalobě začali tvrdit, že žalobce a) může být, nikoliv že rozhodně je, osobou nezletilou, nelze než označit toto tvrzení za účelové. Z vyložených důvodů je bezpředmětný odkaz žalobců na Metodické doporučení MPSV č. 1/2016 k postupu obecních úřadů obcí s rozšířenou působností při poskytování sociálně-právní ochrany

nezletilým cizincům bez doprovodu, jakož i na další dokumenty nejrůznějších institucí týkající se určování věku nezletilých.

40. Zcela nad rámec nutného odůvodnění (*obiter dictum*) krajský soud podotýká, že žalobce a) při podání vysvětlení žalovanému sdělil, že v roce 2019 ukončil středoškolské všeobecné vzdělání. Vzdělání na úrovni středních škol přitom v Afghánistánu probíhá mezi 13. a 18. rokem věku studenta (https://www.inkluzivniskola.cz/sites/default/files/uploaded/afghanistan_dbkvs.pdf).

Uvedené rovněž podporuje v průběhu správního řízení nezpochybněný závěr, že žalobce a), který dle svých slov ukončil středoškolské všeobecné vzdělání a hodlal pokračovat v Německu ve studiu na vysoké škole, v době vydání žalovaného rozhodnutí (dne 15. 1. 2021) dosáhl minimálně 18 let věku. K jeho zajištění tak žalovaný přistoupil plně v souladu s právními předpisy.

K otázce existence systémových nedostatků bulharského a rumunského azylového systému a k rozsahu jejího posuzování

41. Žalobci dále namítali, že žalovaný nezohlednil nedostatky azylového systému v Rumunsku a Bulharsku ve vztahu k nezletilým osobám.
42. NSS se ve svých rozhodnutích již mnohokrát vyslovil k míře, v jaké se správní orgán musí zabývat otázkou systémových nedostatků azylového řízení ve státě, do kterého má být cizinec předán. Pro posuzovanou věc jsou důležitá východiska, která předestřel rozšířený senát NSS v rozsudku ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017-29, publ. pod č. 3773/2018 Sb. NSS, a ze kterých pak následně vycházel NSS i při posuzování právně a skutkově obdobných věcí (srov. např. rozsudek ze dne 14. 11. 2019, č. j. 1 Azs 226/2019-26, a rozsudek ze dne 28. 11. 2019, č. j. 7 Azs 150/2019-19). Z rozsudku rozšířeného senátu vyplývá, že povinnost správního orgánu zabývat se z úřední povinnosti otázkou případných systémových nedostatků azylového řízení jiného členského státu neznamená, že by správní orgány musely v každém jednotlivém rozhodnutí o zajištění zdůvodňovat, zda ve státě, do kterého má být cizinec předán, k takovým nedostatkům dochází. Rozšířený senát připomněl, že evropský azylový systém je vystavěn na zásadě vzájemné důvěry a vyvratitelné domněnce, že každý členský stát je bezpečnou zemí a dodržuje základní unijní práva. Pokud tedy cizinec systémové nedostatky v řízení o zajištění nenamítal a správní orgán po posouzení této otázky dospěl k závěru, že k nim nedochází a není ani třeba se obávat, že by k nim vzhledem ke konkrétní situaci cizince mohlo dojít, není nutné, aby své úvahy v rozhodnutí o zajištění výslovně uváděl.
43. V nyní posuzovaném případě žalobci před vydáním žalobou napadeného rozhodnutí systémové nedostatky nenamítali a žalovaný zjevně dospěl k závěru, že k nim nedochází a není ani třeba se obávat, že by k nim v dané věci mohlo dojít, a tudíž nebyl povinen své úvahy v rozhodnutí v tomto směru výslovně uvádět. Již z logiky věci je tudíž zřejmé, že nelze vyhovět námitce žalobců, že se žalovaný dostatečně nezabýval posouzením systémových nedostatků bulharského a rumunského azylového systému (srov. též rozsudek NSS ze dne 15. 10. 2020, č. j. 3 Azs 323/2019-32) a že ve správním spise pro posouzení této otázky není dostatek dokumentů.

44. Žalovaný se přesto, nad rámec svých povinností, otázkou existence systémových nedostatků zabýval a na str. 3 – 4 napadeného rozhodnutí mimo jiné uvedl, že Bulharsko i Rumunsko jsou členy EU, státní moc zde dodržuje právní předpisy a lidská práva a je schopna zajistit dodržování lidských práv a právních předpisů i ze strany nestátních subjektů. Obě země ratifikovaly a dodržují veškeré mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách a umožňují činnost právníkům osobám dohlížejícím na dodržování těchto práv. Obě země jsou považovány za bezpečnou zemi nejen Českou republikou, ale i ostatními členskými státy EU. Z dostupných informačních systémů Policie ČR nemá žalovaný žádné informace, ze kterých by bylo možné se domnívat a dovozovat, že Bulharsko či Rumunsko má neefektivně fungující azylový systém s nízkou úrovní dodržování práv žadatelů o mezinárodní ochranu, stejně tak není žalovanému z úřední činnosti nijak známo, že by v rámci předávání cizinců prostřednictvím dublinské úmluvy byly ze strany těchto zemí činěny dožadujícím státům problémy s předáním a přebíráním cizinců zpět na svá území, popř. že by odpovědné orgány EU, Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky či mezinárodních organizací zabývajících se azylovou procedurou v jednotlivých členských státech v současné době vydaly doporučení nebo stanoviska, jež by se týkala požadavku nepředávat žadatele o azyl zpět do těchto zemí. Ostatně ani z rozhodovací praxe správních soudů ČR nebylo konstatováno, že by přijímací podmínky žadatelů o azyl v těchto zemích představovaly překážku pro předání žadatelů zpět s ohledem na podezření na vážné a výrazné nerespektování mezinárodních závazků spojených s nedostatkem v azylovém systému, jako je tomu v případě Řecka, Maďarska a částečně Itálie. Žalobce a) sám do protokolu o podání vysvětlení nesdělil žádné závažné důvody, pro které by nemohl být předán zpět do uvedených zemí, pouze uvedl, že ani do jedné z nich nechce. Na podmínky azylového řízení, možnosti ubytování, zajištění stravy a přístupu k právní pomoci si nijak nestěžoval, resp. neuvedl žádnou skutečnost, pro kterou by se mohl žalovaný z jeho výpovědi alespoň potenciálně domnívat, že v dotyčných členských státech jsou podmínky azylového řízení a přijetí žadatelů o azyl nesoucí riziko nelidského či ponižujícího zacházení. Žalobce a) pak nepatří do některé ze skupin závislých osob uvedených v čl. 16 nařízení Dublin III, neboť se jedná o samostatného zdravého mladého muže, u kterého nebylo zjištěno, že v jiném členském státě EU žijí jeho nejbližší rodinní příslušníci, kteří jsou též v postavení žadatelů o azyl a se kterými by se chtěl sloučit.
45. Krajský soud považuje toto odůvodnění napadeného rozhodnutí za srozumitelné, logické, dostatečné a přesvědčivé. V této souvislosti je třeba doplnit, že zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, svěřuje pravomoc rozhodnout o určení státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu a o předání do příslušného státu Ministerstvu vnitra [§ 8 písm. b) a c)], nikoliv žalovanému. Žalovaný má proto v řízení o určení příslušnosti podle nařízení Dublin III pouze pomocnou úlohu, a proto nemusí postavit najisto, že předání cizince je skutečně možné. To je úkol ministerstva, které je povinno možnost předání podrobně ověřit (srov. např. rozsudky NSS ze dne 30. 1. 2019, č. j. 1 Azs 71/2018-24, ze dne 31. 7. 2019, č. j. 6 Azs 59/2019-38, ze dne 17. 10. 2019, č. j. 4 Azs 153/2019-30 nebo ze dne 14. 11. 2019, č. j. 1 Azs 226/2019-26). Samotné řízení o zajištění je z časového hlediska velmi krátké, neboť žalovaný o případném zajištění cizince musí rozhodnout do 48 hodin od prvotního omezení na svobodě. V takové situaci nepochybně nelze po žalovaném spravedlivě žádat, aby otázku existence systémových nedostatků vyřešil zevrubně a

detailně. Podle judikatury NSS je žalovaný povinen zhodnotit zejména skutečnosti, které jsou mu známy z úřední činnosti či vyplývající z rozhodovací praxe soudů, skutečnosti obecně známé a případné okolnosti konkrétně zmíněné zajišťovaným cizincem. Z těchto hledisek je nezbytné vždy učinit úvahu, zda není předání do konkrétního členského státu vzhledem ke stavu jeho azylového systému *a priori* vyloučené. Teprve v následném řízení o předání se zevrubně ověří, zda je předání cizince do jiného členského státu skutečně realizovatelné (srov. např. rozsudky NSS ze dne 30. 3. 2017, č. j. 4 Azs 31/2017-54, ze dne 11. 9. 2018, č. j. 4 Azs 141/2018-21, a ze dne 10. 7. 2020, č. j. 5 Azs 307/2019-22). Rozhodnutí o zajištění je prvním úkonem v řízení. Žalovaný není povinen explicitně se zabývat veškerými hypotetickými (zejm. v okamžiku rozhodnutí o zajištění nepravděpodobnými) scénáři a odhady, jaký bude další osud cizince po zajištění. Rovněž se nelze dožadovat, aby žalovaný výslovně pojednal o veškerých obecných zárukách a podmínkách zajištění, které by členské státy měly uplatňovat podle nové přijímací směrnice (srov. rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2020, č. j. 7 Azs 86/2020-20).

46. Žalovaný svým povinností dostal, když srozumitelně, logicky a přesvědčivě zhodnotil otázku případných systémových nedostatků rumunského a bulharského azylového systému. Ostatně i žalobce a) při odpovědi na otázku, zda existují důvody, které mu brání nebo pro které se nechce vrátit do země, kde požádal o mezinárodní ochranu, výslovně sdělil, že žádné důvody neexistují, ale určitě se nechce vracet ani do Bulharska, ani do Rumunska, chce dál pokračovat do cílové země, tedy do Německa; pokud by nebyl chycen v ČR, pokračoval by v cestě dál; Rumunsko a Bulharsko byly pouze tranzitní země stejně jako ostatní státy, přes které cestoval. Za této situace nebylo povinností žalovaného obšírně a detailně se zabývat fungováním rumunského a bulharského azylového systému. Z těchto důvodů krajský soud neprováděl dokazování zprávami mezinárodních organizací týkajícími se azylového systému v Bulharsku a Rumunsku, na které žalobci poukazovali v žalobě i v jejích přílohách. Žalobci odkazovaná judikatura se pak povětšinou týkala přiznání odkladného účinku žalobě proti rozhodnutí o přemístění cizince do Rumunska, tedy šlo o jinou situaci než v nyní posuzovaném případě, kdy nedošlo k vydání rozhodnutí o přemístění a nebylo tak třeba postavit najisto otázku fungování azylového systému v Rumunsku či Bulharsku. Ani žalobci odkazovaný rozsudek NSS ze dne 8. 2. 2021, č. j. 5 Azs 166/2020-54, není pro danou věc případný, neboť v oné věci byl jeden ze zajištěných žalobců v okamžiku vydání rozhodnutí o zajištění nezletilý, což žalovaný v napadeném rozhodnutí vůbec nezohlednil, naproti tomu v posuzované věci žalobce b) zajištěn nebyl; nadto žalovaný v nyní posuzovaném případě skutečnost, že žalobce b) je nezletilý, řádně zohlednil a vypořádal se s ní (viz výše).
47. Hodnocením podmínek azylového systému v Rumunsku se opakovaně zabýval NSS (viz např. rozsudky ze dne 21. 3. 2018, č. j. 2 Azs 33/2018-20, ze dne 11. 9. 2018, č. j. 4 Azs 141/2018-21, ze dne 28. 5. 2020, č. j. 7 Azs 72/2020-23, či ze dne 21. 12. 2020, č. j. 10 Azs 283/2020-50, nebo usnesení ze dne 5. 12. 2019, č. j. 1 Azs 256/2019-30, ze dne 22. 1. 2020, č. j. 5 Azs 308/2019-37, ze dne 26. 2. 2020, č. j. 4 Azs 347/2019-56, a ze dne 20. 8. 2020, č. j. 4 Azs 135/2020-32). Doposud však nerozhodl, že by v Rumunsku existovaly takové nedostatky, které by ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III obecně bránily předání žadatelů o mezinárodní ochranu do této země.

48. Ve vztahu k Bulharsku NSS připustil, že odpověď na otázku existence systémových nedostatků azylového řízení v Bulharsku nebyla v minulosti vždy jasná. Zejména v období tzv. migrační krize během let 2015 a 2016 mezinárodní nevládní organizace upozorňovaly na problematickou situaci v Bulharsku (rozsudek ze dne 10. 7. 2020, č. j. 5 Azs 307/2019-22). Aktuální judikatura NSS, která se věnuje systémovým nedostatkům v Bulharsku, však poukazuje na to, že samotný obecně nižší standard humanitární ochrany a životních podmínek, v nichž se žadatelé v Bulharsku nacházejí (ve srovnání s nejvyspělejšími nejbohatšími zeměmi EU), v žádném případě nezakládá systémové nedostatky (viz rozsudky ze dne 28. 11. 2019, č. j. 7 Azs 150/2019-19, ze dne 28. 4. 2020, č. j. 10 Azs 305/2019-25, ze dne 10. 7. 2020, č. j. 5 Azs 307/2019-22, ze dne 15. 10. 2020, č. j. 3 Azs 323/2019-32, nebo ze dne 23. 10. 2020, č. j. 4 Azs 170/2020-40).
49. Na těchto závěrech nic nemění ani skutečnost, že žalobce b) je nezletilý. Jestliže z výše uvedeného vyplývá jednoznačný závěr, že předání žalobce a) není *a priori* vyloučeno, soudu není zřejmá žádná okolnost (a žádnou konkrétní okolnost v tomto ohledu netvrdili ani žalobci), na základě níž by nezletilost žalobce b) (nadto ve stáří blízcím se věku zletilé osoby) měla vést k závěru opačnému. Ostatně ani žalobce a) při podání vysvětlení před žalovaným netvrdil, že by s ním a jeho bratrem rumunské či bulharské úřady zacházely jakkoliv nestandardně. V této souvislosti je třeba zopakovat, že žalobou napadeným rozhodnutím byl zajištěn toliko žalobce a), nikoliv žalobce b). Možnost předání žalobců do Bulharska či Rumunska pak bude detailně zkoumána v řízení o přemístění, příp. v navazujícím řízení soudním.

K otázce realizovatelnosti předání s ohledem na pandemii COVID-19

50. Pokud pak jde o námitku, že s ohledem na mimořádná ochranná opatření v kontextu nemoci COVID-19 existují značné pochybnosti o tom, zda bude možné prakticky realizovat předání žalobců, krajský soud odkazuje na žalobci předloženou statistiku obsaženou v odpovědi Ministerstva vnitra č. j. MV-23514-2/OAM-2021 na žádost právního zástupce žalobců o poskytnutí informace ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (V této souvislosti krajský soud podotýká, že účastníci řízení ve lhůtě dle § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců nenavrhli konání jednání ve věci a že dané podání bylo soudu doručeno krátce před koncem pracovní doby jen dva dny před koncem lhůty pro rozhodnutí o žalobě stanovené v témže ustanovení; soud proto ve věci nemohl fakticky nařídit jednání, aby daný dokument Ministerstva vnitra provedl jako důkaz. Je však třeba připomenout, že tento dokument byl znám jak žalobcům, kteří jej předložili, tak i žalovanému, neboť ten předmětné podání žalobců postoupil zdejšímu soudu. Práva účastníků řízení tak nebyla zkrácena - viz přiměřeně rozsudek NSS ze dne 31. 7. 2019, č. j. 8 As 234/2017-60, bod 35). Z žalobci předložené odpovědi Ministerstva vnitra č. j. MV-23514-2/OAM-2021 neplyne, že by se v důsledku pandemie COVID-19 zcela zastavilo předávání cizinců dle nařízení Dublin III. Z předložené statistiky je zřejmé, že v určitém (byť většinovém) počtu případů došlo ke zmaření předání, na druhou stranu z přípisu Ministerstva vnitra se podává, že Česká republika je stále ve lhůtách v souladu s nařízením Dublin III na případnou další přípravu a realizaci předání. Je tak více než pravděpodobné, že české orgány veřejné moci nadále budou vyvíjet snahu o realizaci transferů cizinců do zemí příslušných k posouzení jejich žádostí o udělení mezinárodní ochrany. Nadto je z odkazované statistiky patrné, že i v době probíhající pandemie v určitém počtu (několika

desítkách) případů byla realizována předání cizinců (v měsících březen, červenec, srpen, září a prosinec 2020 a leden 2021), a to nejen do sousedních zemí, ale i do dalších členských států EU (Lucembursko, Malta, Francie, Nizozemsko, Španělsko, Švédsko, Litva). Z dané statistiky se pak ani nepodává, v jakém počtu případů (a zda vůbec) bylo zmařeno či odloženo předání cizinců právě do Bulharska a Rumunska. Z žalobcem předložených tvrzení ani z přípisu Ministerstva vnitra se tedy rozhodně nepodává, že by předání žalobce a) do Rumunska či Bulharska bylo s ohledem na pandemickou situaci vyloučeno. Žalovaný proto nepochybil, jestliže přistoupil k zajištění žalobce a) ve smyslu čl. 28 odst. 2 nařízení Dublin III a § 129 zákona o pobytu cizinců.

51. Nad rámec shora uvedeného soud pro úplnost doplňuje, že ze správního spisu se podává, že dne 26. 1. 2021 Bulharsko přijalo svoji odpovědnost za posouzení žádosti o azyl a zaslalo Ministerstvu vnitra souhlas s převzetím žalobce a).

Závěr a náklady řízení

52. Ze shora uvedených důvodů soud neshledal žádnou z žalobních námitek důvodnou, a proto žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
53. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci nebyli procesně úspěšní, proto jim náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení.

Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Pardubice 24. února 2021

JUDr. Petra Venclová, Ph.D. v.r.
samosoudkyně